

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI POŚWIĘCONY
 — — — — SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO. — — — —

Prenumerata wynosi: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40, na 2 i 3 kol. po k. 25, na 4 kol. po k. 15. Drobne ogłoszenia po k. 5, za wyraz Najtansze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matrymonialnej o 50% drożej

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują księgarnie, kantory i biura ogłoszeń: w Częstochowie, Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

REDAKCYJA I ADMINISTRACJA
 Częstochowa, II-ga Aleja № 38—Telefon № 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codzień, nie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 8—10 wieczorem. Rekwizytów nadesłanych redakcja nie zwraca.

File: w Zawierciu w księgarni p. Z. Hubickiej i w Rakowie

Cena pojedynczego numeru kop. 3.

II-ga Aleja № 38.—Telefon № 497.
TEATR URANJA
 pod dyrekcją T. STRZELECKIEGO.

PROGRAM: od wtorku 19 do czwartku 21 Sierpnia r. b. (włącznie),
Zerwana maska
 Dramat z życia współczesnego w 3 dużych częściach odegrany przez zna kom. art. paryskich
LEO SZTURMEM ZDOBYTY (komedia)
KRONIKA GAUMONT'A (natura)
CZWORONOŻNY PROFESOR (haf. kom.)

NA SCENIE: — NOWOŚCI!
 Pierwsze występy nowo-zaangażowanego Towarzystwa na sezon zimowy pod artystycznym kierunkiem **AL. ALISIEWICZA.**
DWIE RADY
 Komedia w 1 akcie z włoskiego Józefa Baffie'o
Antos: matog odegrana będzie satyra operetka wzięta z życia aktorów pod tytułem
Teatr z prawdziwego zdarzenia

TEATR KINEMATOGRAF PARYSKI II ALEJA 19. TELEF. 334.
 PROGRAM: od wtorku 19 do piątku 22 Sierpnia 1913 roku (włącznie)
KRONIKA GAUMONT'A ostatnie nowości z natury | **TE I ON** komedia
UMARLI MILCZĄ Dramat w 2-ch częściach.
PROROCZY SEN Dramat w 2-ch wielkich częściach.
NA SCENIE: pod artystycznym kierunkiem F. Stróżewskiego
Hania płacze, Jaś się śmieje Operetka w 1 akcie Offenbacha.

TEATR „ODEON” KRZEMIŃSKIEGO Najstarszy w Królestwie Telefon № 4-77.
 II Aleja № 43.
 PROGRAM: od środy 22 do piątku 20 Sierpnia 1913 roku (włącznie).
 Dziś z udziałem słynnej **Asty NIELSEN**
TAJEMNICZE SIŁY
 Wybitny dramat w 2-ch częściach.
POKÓJ DO WYNAJĘCIA wesoła kom.
DZIENNIK PATRÉ N-r. 228 A Kronika ostatniej chwili.
NA SCENIE: OSTATNIA nowość!
POŁKNIĘTA PERŁA
 Farsa w 1-ym akcie.
NAD PROGRAM: — NA SCENIE:
 Na żądanie publ. jeszcze kilka występów
TAJEMNICZEGO TRIO GRECKIEGO
 Nadzwyczajne eksperymenty „TAJEMNICZEGO-TRIO” są zagadką i wszędzie „wzbudzają podziw swą wyjątkowością i efektywnością.”

S. LAURMAN
 w CZĘSTOCHOWIE.
 ul. Teatralna 7A obok fabryki „WULKAN”
ZAKŁAD WYROBÓW ŚLUSARSKICH
OKUCIA DRZWI I OKIEN
BALUSTRADY, BALKONY, OKNA, DRZWI, I SCHODY
ŻELAZNE, DRZWI CZKI HERMETYCZNE I WSZELKIE
ŻELAZTWO DO PIECÓW I KUCHEN.
ORAZ ZALUŻJE. — — TELEFON № 1-52.

I-e GIMNAZJUM POLSKIE
 pod kierunkiem **Gustawa Kościńskiego**
 Częstochowa, ul. Teatralna № 7.
 Zapisy i egzaminy wstępne dla nowostępujących kandydatów odbywają się w następujących terminach do kl. wstępnej i I-ej od dnia 1-go sierpnia do klasy II, III i IV-ej od dn. 21 sierpnia do klas wyższych od dnia 26 sierpnia. **Poprawki** powakacyjne do pierwszych czterech klas od dn. 1-go do 4-go września (włącznie) do starszych klas od d. 5 do 9 września (włącznie). **Początek lekcji 10-go września.** Przy szkole istnieje internat. Kancelaria szkoły otwarta, codziennie od godz. 9-tej rano do godz. 2-ej po południu. 0648

Gimnazjum Prywatne z prawami rządowemi
A. PANOWA
 w PIOTRKOWIE
 Składanie podań w kancelarii gimnazjum (Petersburska 14) od podwstępnej do ósmej włącznie w poniedziałki, środy i piątki od II do I. Egzaminy zaczynają się 20 sierpnia.
 Dyrektor **M. PANOW.**

Jedyn w Częstochowie
LEKARZ DENTYSTA
 czułościemnia
STEFAN BARYLSKI
 Aleja II № 43 (Odeon) tel. 811.
 Leczenie. Zęby sztywne. Wyjmowanie bez bólu. Przyjmuje 9-1 i 3-8 p. p.

POTRZEBNI
 chłopcy i dziewczęta do roznoszenia prenumeraty „GOŃCA” po mieście.
 Wiadomość w Administracji „GOŃCA” II-ga Aleja 38.

SAMOCCHODY
Sprzedaż Samochodów
 nowych i używanych różnych fabryk jak również wynajem na jazdę po mieście szosie i zagranicę.
GARAŻ, III-a Aleja 49, telefon 3-45.

LOMBARD
 T-wa Pożyczkowo-Oszczędnościow. mieści się obecnie w podwórzu w prawej oficynie na I-em piętrze w domu T-wa Aleja II № 24.

Sami sobie!
 Ogłoszenia i reklamy są dźwignią handlu, bodźcem do przemysłu, regulatorem cen, a nawet znakomitym czynnikiem społecznym i kultury. Nie jeden, co nigdy zębów nie czyścił, robił to nabywszy pastę z ogłoszenia, inny znów napróżno poszukując lokalu lub kapitału, znajduje to i owo, drogą anonsu dziennikarskiego. Nie załujmy, wydatku na ogłoszenia, choćby najdrobniejsze!!!

DENTYSTA
Roman FILIPOWICZ
 CZERZESÓJANIN
 II-a Aleja № 24 Telefon № 482.
 Przyjmuje od 9-1 i od 3-7 po poł.

A. DĘBICKI
Geometra przysięgły
 Teatralna 23 m. 14 parter telef. 602
 Wykonuje wszelkie roboty Miernicze

Magazyn Bielizny męskiej oraz Galanterji
Teodor Kamiński
 b. współpracownik firmy W. Sułkowski w Warszawie
 Aleja II № 36 w Częstochowie.
POLECZA: kosulke kelbierzki, krawaty najgustowniejsze, spinki, chustki do nosa, laski, trykotaż, pończoby damskie, rękawiczki oraz Norymberskożyzne. 0647

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski
KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI
 WYKONUJE RZEZBY POMNIKI, ROBOTY BUDEWLANE I KOSCIOLNE.
 Częstochowa Aleja III-cia dom 15
 ul. Wąska Egz. od r. 1897. Telef. 260
 Fabryka posadzki cementowej za chodniki stopni mozaikowych oraz wszelkich wyrobów i cementu. Ceny Najprzystępniejsze

BUFET

przy Stow. Rzemieśln. - Przem. wydaje obiady z 4-ch dań 40 kop.

BILARDY ODNOWIONE

Zarządzający

Edward Zambrowicz.

Współczesna Austria.

Współczesna Austria jest państwem rozkładającym się, jak twierdzą niektórzy pisarze polityczni, porównując ją z Turcją, zwaną drugin „chorem człowiekiem”. To mianem stało się popularne. Wielu zawodowych polityków ma o niej takie wyobrażenie wobec niespokojnego życia politycznego w 17 krajach tworzących Austrię, mających swe sejmy krajowe, wstrząsane często burzami narodowościowymi, niemocą społeczno-polityczną. W sejmach tych Niemcy walczą z Czechami, Czesi z Niemcami, Włosi z Niemcami i Słowami, Polacy z Rusinami, Słowacy z Włochami i Niemcami i t. d. Ostatnio widownia tych niepokojów stała się Chorwacją, w której zaprowadzono absolutne rządy Czujawa, cały aparat despotyzmu względem narodowo czujących Chorwatów.

Ta dezorganizacja „austriacka” państwa, złożonego z Czechów, Polaków, Rusinów, Słowaków, Serbów, Chorwatów, Włochów, Rumunów, Żydów no i Niemców, stanowiących większość ludności Austrii, staje się niekiedy takim chaosem narodowościowym, że nasuwa nawet poważnym obserwatorom, myśli o rozkładzie państwa austriackiego. Ten organizm państwowy jest niezdolny do normalnego życia politycznego—mówią politycy. To państwo zlepił przez dynastję Habsburgów, przez cesarzy, którzy dawnie nosili tytuł cesarzy rzymsko-niemieckich, skupiając różnorodne kraje, różnejjczyznej narodowości, zmieszane gwałtem żyć razem pod jednym dachem politycznym, wstrząsną w walce o prawa narodowe,—ta austriacka wieża Babel, w której niema miejsca na patryjotyzm, lecz tylko na patryjotyzm, musi upaść pod naporem antagonizmów wewnętrznych, rozpaść się na części składowe. Dalmacja, Tyrol, Czechy, Galicja i inne kraje słowiańskie Austrii zazdroczą Węgrom, złączonym z Austrią tylko sprawami, dotyczącymi armji, reprezentacji dyplomatycznej, polityki celnej, prawodawstwa handlowo-przemysłowego, zazdroczą samowładnym Węgrom, mającym własny rząd, własny parlament.

Stosunek Austrii do Węgrów nie jest wielce przyjazny, Węgry są splicherzem Austrii, dają jej produkty spożywcze, a same zaś otrzymują z Austrii wyroby przemysłowe, drogie, droższe od francuskich, niemieckich, angielskich, oskarżają się więc na taką wymianę. Wreszcie same chciałyby wytworzyć własny przemysł. Austria, jako kraj przemysłowy, a przynajmniej, będący na drodze do przekształcenia się z kraju rolniczego na przemysłowy, również skarży się na Węgry, że z powodu jednocij celnej z nimi jest zmuszona zrażać do siebie Serbie, Bułgarię i Rumunję przez nakładanie wysokich cel na produkty rolnicze tych państw bałkańskich, które widząc, że Austria forytuje produkty spożywcze z Węgier, odplacają Austrię plęknem za nadobne, nie chcąc kupować wyrobów przemysłowych austriackiego.

Do 1906 roku Austria obywatela 86%, serbskiego zboża i mięsa, którego Serbia produkuje dużo, Austria zaś mało. Serbskie świnię i wieprze (13 mil. franków), bydło (10 mil.), zboże (16 mil.), śliwki świeże i suszone (10 mil.), powiła (3 mil.) były sprzedawane Austrii przez małą Serbię, dopóki nie zerwała ona stosunków handlowych z Austrią. A zerwała, gdyż była w wielkiej zależności ekonomicznej od Austrii, była pod względem handlowym prawie zlenioleną monarachi austriackiej, musiała bowiem nabywać austriackie fabrykaty, sukna, maszyny, cukier i inne. W 1906 r. wyroby austriackie stanowiły 60% przywozu serbskiego. Austriackie tryfy celne były wielce uciążliwe dla Serbji. W razie nieporozumień z Austrią w zakresie handlu położenie ekonomiczne Serbji było nie do pozazdroszczenia. Austriacki celnicy i komisje sanitarne spoglądały nagie, że było serbskie jest chore, nie można go więc przepuścić przez granicę austriacką. Władcy nie było ono zdrowe, zapadało jedynie na zupełnie nieszkodliwą dla konsumentów

chorobę dyplomatyczną. W kłopotliwym położeniu Serbia myśli o związku handlowym z Bułgarią i o budowie kolei od Dunaju do Adriatyku i zrywa z Austrią. Śliwki i zboże zbývá w porozumieniu z „Societ6 roumaine de navigation”, które zabiera je okrętami z portów morza Czarnego i z Towarzystwem Fressinlt z Marsylii, które przewozi je z Marsylii do Genul. W 1905 r. wywóz zboża wyniósł 16 mil., w 1906 r. — 21 mil., śliwek 2 mil. Dla sprzedawcy była Serbia weszła w porozumienie z jednym domem handlowym w Bordeaux, który kupował do 160,000 sztuk bydła rocznie. Mięso serbskie jedzą żołnierze angielscy z Malty, turyści w Egipcie, mieszkający Brindisi i Neapolu. Wagony serbskie jada do Salonik, stąd z wielkimi trudnościami, chronione od dotknięcia trudu turckiego, przepojonego miazmatami chorób epidemicznych, było serbskie schodzi na okrzęty. Droga uciążliwa, kosztowna, gdyż nie można mieć pewności, czy jaka komisja sanitarna europejska nie uzna by dla serbskiego za chore Serbowie marzą o dostępie do morza Adriatyckiego, o porcie San Giovanni di Medea, o Durazzo, o kolei Dunaj-Adriatyk, której 246 kilometrów zbudowali. Nie mogą bowiem myśleć o przewozie swych produktów Donajem do morza Czarnego, stąd na rynek Eurojy, gdyż Austrija każałaby sobie zapłacić duże cło. Przejazd koleją do Sofji i stąd do portów bułgarskich Warna i Burgos kosztowny i uciążliwy. A tymczasem z powodu wojny celnej z Serbią, Austria nie ma dostatecznej ilości taniego mięsa dla ludności, sprzedaje niewiele swych fabrykatów Serbji (w 1911 roku zajęł dwie 24 proc. całego przywozu serbskiego). Ludność Austrii skarży się na drożyznę mięsa i chleba. Dobre interesy robią tylko agrarjasi węgierscy, którzy przywożą do Austrii swe zboże i było bez cła i sprzedają drogo. W 1911 roku wreszcie Austria otworzyła swe granice dla wolnego przywozu 50,000 wieprz serbskich, 15,000 wół, dla śliwek i zboża serbskiego. Zapóźno Serbowie nie myślą już o stosunkach handlowych z Austrią.

Oto w krótkich zarysach obraz współczesnego państwa austriackiego, zależnego ekonomicznie od Węgrów, złączonych z Austrią jednocij celną, a więc zmaszających ją do wprowadzania wysokich cel na produkty rolne i skutkiem tego odpychających od niej kraje o dużej produkcji rolnej, Serbie, Bułgarię, Rumunję, które „vice versa” mogą być wielkim rynkiem zbytu dla przemysłu austriackiego.

Działaj Austria nie jest już państwem niemieckiem, zamieszkującą ją narody słowiańskie wymaczowały się z zależności od Niemców, wśród których powstał już ruch do oderwania niemieckich części Austrii i przyłączenia ich do Cesarstwa Niemieckiego. Ten ruch słaby dotychczas, „fantazja barońska” milionaowego barona von Schönerera, mógłby przeobrazić się w ruch silny z chwilą wzmożenia się wpływu Słowian w Austrii. Przypomnijmy sobie opór niemieckich liberałów przeciwko okupacji Bośni i Hercegowiny, przeciwko powszechnemu prawu wyborczemu, będącemu zresztą obecnie tylko karykaturą powszechnego prawa wyborczego. Pod czas walki o te karykaturalne prawo wyborcze, stronnictwa niemieckie z wyjątkiem jednego tylko stronnictwa niemiecko-katolickiego, zjednoczyły się do walki z rządem i Słowianami. Wszystkie to dowodzi, że Niemcy w Austrii mogliby silnie ciąć ku Cesarstwu Niemieckiemu, z którym Austria jest w przyzmary.

Co zaś o Austrii myśli polityka niemiecka? Czy przymierze to ma spoiłać się na długie lata? Czy zawaze cesarz Niemiec występować będzie w isnącej zbroi w obronie swego sprzymierzeńca? Plany niemieckie względem Austrii mogą się zmienić. Przypomnijmy sobie, że Bismark nie ufał Austrii nie dla tego, że w niej kalocylizm jest silnym i hasło „Los von Rom”, rzucane przez „zdrójców” austriackich, nie może liczyć na powodzenie. Ze Niemcy mniej liczą się z Austrią, niż Austria z Niemcami, że baczą pilnie na siłę i rozwój Słowian w Austrii. jako na zagrożeńia im we wpływie na Balkany, dowodzi ostatek ich „występ kulturalny” wyłączenia ziemi polskiej w Poznańskiem. Oni nie dbają wiele o swego sprzymierzeńca, chociaż kilka milionów Polaków w Galicji oburza się na gwałty praskie i może wypowiedzieć się przeciwko trójprzymierz. Niemcy nie dbają o silną słowiańską Austrię, lecz o rynek

zbytu. A Balkany tureckie, na których po wojnie rosyjsko-tureckiej i pokoju San-Stefańskim utrwalał swe wpływy, zaczęły się wymykać im teraz wbrew długotrwałym matactwom politycznym. Horyzont europejski zachmurza się groźnie. To pewna tylko, że Austria, po Turcji „chory człowiek”, zdaniem jednych, — embriou polityczny, zdaniem innych, przeobraza się w państwo coraz więcej słowiańskie. Najgłośniej teraz wołają Czesi. Niedawno Czech, b. minister Fidler, wypowiedział w delegacji węgierskiej zamienne słowa: Austria nie powinna zapominać, że nie jest już państwem niemieckiem. Sapr-emacja niemiecko-węgierska musi się raz skończyć. **Lucjan Migaśiński.**

Z Kółek Rolniczych.

(List otwarty).

Skarżony Panie Redaktorze!

Z Listem Krzepwickiego Kółka rolniczego ogłoszonym w Nr 223 „Gońca Czeszochowskiego” najzapełniej się solidaryzujemy. Dodać tylko musimy, o czym na zebraniu Towarzystwa Rolniczego 12 b. r. mówił p. Ropelowski, że chociaż rezygnacja p. Łąckiego, przez ogólne zebranie nie była jeszcze przyjęta, a już jeden z członków Zarządu proponował członkom naszego Kółka przyjęcie mandatu prezesa wydziału Kółek. Sądzimy, że dzieje się bez wiedzy wielce Szanowanego naszego prezesa hr. Raczynskiego który dla naszego Tow. Rolniczego położył duże zasługi.

O umieszczenie powyższych słów w po-czytnym „Gońcu Czeszochowskim” uprzej-mie prosimy. Z poważaniem **Kłomnickie Kółko rolnicze.** Kłomnice, 17—8—13.

PROGRAM Wycieczki Kupców Polskich do Kijowa.

I. Dnia 6 września 1913 r. 1) godz. 9 m. 5 zrana—wyjazd z dworca Kowelskiego.

II. Dnia 7 września b. r. 2) godz. 7 m. 10 zrana—przejazd do Kijowa; rozlokowanie uczestników wycieczki w hotelu; doprowadzenie gaderobry do porządku, umycie się. 3) godz. 8 m. 30 zrana—śniadanie w „Udziałowej”. 4) godz. 9 zrana spacer po mieście z „Udziałowej”, Muzeum Pedagogiczne, Uniwersytet, Teatr miejski, Złote wrota, pomnik Chmielnickiego, Gmach władz rządowych, Sobory: Sołfjowski i Michałowski, zwiedzenie: kościoła katolick. św. Aleksandra, gorka Włodzimierza, Plac Carski, Ogród Carski, Chateau de Fleurs, Muzeum miejskie, Biblioteka publiczna, wyjazd z pl. Carskiego na wystawę (godz. 10 m. 30 zrana). 5) godz. 10 m. 45 zrana—przejazd autobusem na wystawę; zwiedzenie wystawy w dwóch grupach. 6) godz. 2 po południu—wspólny obiad w restauracji wystawowej Lancia i odpoczynek. 7) godz. 4 po pol. dalszy ciąg zwiedzenia wystawy; wspólna fotografia. 8) godz. 6—mielny podwieczorek w młeczarni ziemsta kwijowsk, lub cukierni wyst. „Francois”—i dalszy ciąg zwiedz. wystawy. 9) godz. 9 —wspólna kolacja na werandzie restauracji wystawowej; atrakcje wystawy i wodotryski świetlne. 10) godz. 11—ta powrót autobusem do hotelu; nocleg.

III. Dnia 8 września b. r. 1) godz. 9 zrana—śniadanie w kawiarni „Francois”. 2) g. 9 m. 30 zrana wyjazd tramwajem Nr 10 do kościoła św. Mikołaj; przejazd g. 9 m. 45. 3) godz. 10—spacer na wystawę; dokończenie zwiedzenia wystawy. 4) godz. 2—wyjazd autobusami, lub tramwajami do Ogrodu Kupieckiego; obiad i wypocznok na tarasie nad Dnieprem. 5) godz. 4 — wyjazd tramwajami do Lawry Pezerskiej; zwiedzenie Mogiły Askolda. 6) godz. 6—spacer przez most fauceuchowy nad Dnieprem i przejazd statkiem parowym do przystani miejskiej. 7) godz. 7 m. 15—wyjazd statkiem w górę rzeki; przejazdka, podwieczorek mielczny. 8) godz. 9—powrót do miasta. 9) godz. 9 m. 30 wieczorem kolacja przed podróżą w „Udziałowej” i dzielenie się wrażeniami. — 10) godz. 11 m. 30 wyjazd na dworzec (pauzki pójdą wesołością). 11) godz. 12 m. 10 wyjazd z dworca kolejowego.

IV. Dnia 9 września b. r. przejazd do Warszawy na dworzec Kowelski o godz. 10 m. 7 wieczorem.

P. S. Komitet organizacyjny wycieczki zastrzega sobie niezaczęte zmiany programu, z przyczyn od komitetu niezależnych

WYSTAWA SZTUK PIĘKNYCH w Czeszochowie, Teatralna № 11,

otwarta codziennie od g. 11 do zmlerzchu, w sobotę, niedzielę i święta do 8 w

Kafle i roboty zdąskie L. NIEPRZECKI I S-ka

w Czeszochowie, Teatralna 24, telefon 381.

CHRZEŚCIJAŃSKI

pierwszorzędny na Czeszochowie i okolice ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY

WACLAWA WESOŁOWSKIEGO — Róg II-jej Alei i Teatrlniej № 26. — Przyjmuje zamówienia grup i t. d. poza obrębem zakładu w fabrykach i majakach.

TELEGRAMY.

Nowa wojna.

PARYŻ 20. „Echo de Paris” ostrzeżuje Turcję przed wypowiedzeniem wojny Bułgarij; ponieważ Rosja nie będzie żartowała i napewno rozpoznie marsz w głąb Armenij. Będzie to, zdaniem dziennika, sygnał do rozbioru Turcji azjatyckiej.

KONSTANTYNOPOL 20. Wojska tureckie zajęły Timokitę i Dedeageaz. Fortyfikacje Adrijanopola wzmacniają się przez Turków w dalszym ciągu. Twierdza zaopatrzona jest obficie w żywność, zaś załoga obecna Adrijanopola jest większa, aniżeli podczas pierwszej wojny bałkańskiej.

RZYM 20. Wojna Rosji przeciw Turcji uważana jest tutaj za możliwą.

PETERSBURG 20. Bawi tutaj delegacja turecka. W otoczeniu ambasady turekiej sądzą, że Sazanow nie będzie chciał nawet mówić z delegatami tureckimi, wobec czego będą się oni starali o posuchanie u prezesa ministrów, Kokowewa.

Ambasador turecki w Petersburgu, Turkhan-pasza złożył raport Wys. Porcie o nieprzychylnym dla Turcji nastroju, panującym w Petersburgu i o zamiarach Rosji.

BERLIN 20. Mówią tutaj, że Bułgaria wstrzymała demobilizację armji i czyni gorączkowe przygotowania wojenne na pograniczu.

WIENIEŃ 20. „None Fr. Presse” pisał że pomiędzy gabinetami mocarstw prowadzona jest żywa wymiana zdań w sprawie wyzarcia naciśku na Turcję. Gazeta zapewnia, że mocarstwa zgadzają się na odosobnioną akcję zbrojną Rosji.

Powódz w Galicji.

KRAKÓW 20. Wyłazy Soła, Skawa, Ra-ba i Wistoka. Komunikacja kolejowa w wielu miejscach utrudniona.

Szkoły olbrzymie. Namiestnik ma zarządzać w Wiedniu półtora miliona koron natychmiastowo na zapomogi.

Rozpoczęła się wskutek klęsk tłumna emigracja do Ameryki, głównie wśród młodzieży.

Powódz na Śląsku.

WROCŁAW 20. Z całego Śląska donoszą o wylwach i powodziach. Kilka osad i miasteczek znajduje się pod wodą. Odra unoszą się sobą całe sterty zboża. Prawie wszystkie plony zniszczone.

W górach olbrzymi wylew rzekę poczynił wielkie szkody. Wisła zalała olbrzymie przestrzenie. Plony w wielu miejscowościach zniszczone.

Rewolucja w Chinach.

SZANGHAJ 20. Donoszą z Nankinu, że bitwy tam trwają stale. Pomimo, że wojska rządowe otrzymały posiłki, powstancy od-uciej ataki i zmusili wojska północne do ucieczki. Forty zbombardowane ostrzeliwały Pukow. Pomimo, iż dotąd zwycięstwo nie przechyliło się na żadną stronę, krząją pogłoski, że Nankin ma kapitulować. W arsenale wojska rządowe zarządzili środki ostrożności. Nastroj w sferach handlowych—pesymistyczny.

W Meksyku.

NOWY JORK 20. Donoszą Rząd meksykański wręczył przedstawicielowi Stanów Zjednoczonych papiery uwierzytelniające i paszporty, wobec czego posiadstwo amerykańskie opuściło dzisiaj Meksyk. Wybuch wojny między Stanami Zjednoczonymi i Meksykiem jest kwestiją dni najbliższych.

NOWY JORK 20. Z Meksyku donoszą, że prezydent Huerta przesłał rządowi Stanów Zjednoczonych ultimatum, domagając się uznania go za prawomocnego prezydenta. W przeciwnym razie, Meksyk zrywa stosunki dyplomatyczne ze Stanami Zjednoczonymi.

Sprowadzoczy.

BERLIN 20. „Berl. Tgb.” donosi, że komisja kolonizacyjna nabyła od Polaka Niesiolowskiego, w pow. mogiłańskim, obszar ziemi 350-morgów.

Komisje graniczne.

SOFIA 20. Rząd grecki, za pośrednictwem przedstawicieli rosyjskich w Bukareszcie i Sofji, zawiadomił rząd bułgarski o mianowaniu trzech komisji granicznych, które zbiorą się d. 22 b. m. w Demir-hisarze.

KRONIKA.

Nabożeństwo.

Dziś, w czwartek 21 b.m. o g. 7 rano w kościele św. Barbary odbędą się nabożeństwo na intencję oblagania pogody na uroczystość poświęcenia Stacji Męki Pańskiej, zamówione przez kramarzy z ul. św. Barbary.

Odwołanie pielgrzymki.

We wcześniejszym wydaniu jednego z pism miejscowych zamieszczono pod tytułem „Do Czeszochowy” notatkę o następującej treści: „Na sobotę i niedzielę wybiera się na Jasną Górę pielgrzymka Stowarzyszenia robotników chrześcijańskich. Wyjazd z Warszawy nastąpi w piątek wieczorem.”

Otóż Warsz. Stowarzyszenie Robotników Chrześcijańskich prosi nas o powiadomienie, iż pielgrzymka do Czeszochowy, zapowiedziana na 23 i 24 sierpnia, z przyczyn od zarządu niezależnych nie dojdzie do skutku.

Z Czeszoch. Towarzystwa Rolniczego.

Dowiadujemy się, że szamb. Karol Łącki, zrezygnął się mandatu wice-prezesa Towarzystwa Rolniczego i prezesa wydziału Kółk równo-

Rodzina Alvareda.

Z HISZPAŃSKIEGO.

I.

Postępując zakrętami wśród starych murów Sewilli i zostawiając na prawo rzekę i „Delices”, wkrótce przybywamy do bram San Fernando.

Zład idzie droga, która w linii prostej przerywa równinę i piętrzy się nagle tworząc pagórek, zwany „buena Vista” (pięknym widok). Zwaliska kaplicy otaczają jego szczyty.

Gdybyśmy lotem ptaka praebiegali okolicę, powiedzieliśmy, że wyniosłość, rozciągająca się od Sewilli aż do tych zwalisk, służy jakby dla zwrócenia na nie uwagi przechodnia. Zwaliska, te z pozoru naprawdę nędznie wyglądają, nie noszą najmniejszego śladu sztuki na sobie; lecz w nichto właśnie przechodują się wspomnienia historyczne i religijne. Pszywodzą na pamięć tak popularną postać wielkiego Ferdynanda, ideał narodu hiszpańskiego, który go uwielbia jako behatera, czcił jako świętego i kocha jako dobrego króla.

Z wierzchołków pagórka, droga zniższa się na pochyłości przeciwnie i zapuszcza się w wąską dolinę, przez którą mały strumyk płynie; przed nim zachwycający odkrywa się widok. Z jednej strony sposterzgamy niby uśmiech, skro-

mna i prostą gospodę, która zmęczonego wędrowca do spoczynku zaprasza; z drugiej na wyniosłości przedstawia się oczom jego zamek maurytański w całej okazałości. Zdawało się, że ziemia wznosi się umyślnie na przyjęcie tego ogromu nakazującego poszanowanie, żeby służyć za piedestał jego dumy.

Don Pedro z Kastylii uderował nim piękną i bardzo stawną Donnę Marią z Padilli; jej to imię jeszcze pałac tenosi.

Całe to królewskie mieszkanie z wszystkimi jego przyległościami, z upływem czasu i wskutek pobożnych donacji bezwzględnie, przeszło na własność katedry Sewilskiej. Kapituła pozbyla się go, i dziś znajduje się w rękach bogacza. Ten nabył bujne pastwiska i rodujące drzewa oliwne Donny Marij; lecz wspomnień nie kupił. Starodawna rezydencja ujrzała szybko nikać swe cienie i zmarzłki, słowem czuła się zupełnie odmłodniała pod białą powłoką wapienną i tysiącami wieńcami zieleności. Przerobionej w guście nowożytnym i wystrójonej jak dziewczyna z kokieteryją, okoliczni mieszkańcy nie mogli zrazu rozpoznać i zapytywali samych siebie ze zdziwieniem, czy to nie sen? A potem przechodzili mruząc pod nosem, iż zresztą piękna grzesznica przez pięć wieków w czyscu mogła już odpotutować za błędy życia i powrócić do łaski Boga. Wszelako ci, którzy odszukują dawne pamiątki i lubią spoglądać na uroczystą szatę czasu, płaczą i szerzą swe skargi jakby tu szło o zbescze-

szczenie brobu. Lecz idźmy dalej, a ocienieni drzewami palmowymi i zielonymi dębami lasku, wkrótce przybedziemy do wsi Dos-Hermanas (dwie siostry), położonej na płaszczystej równinie, o dwie mile od Sewilli.

Nie zocaczysz tu ani rzeki, ani jeziora, ani chłodnego cienia. Tembardziej nie ujrzysz tu wcale domków wiejskich ocienionych zielenią, ani pawów, ani kogutów gwinejskich, dziobiących winogrona jeszcze niedojrzałe, ani tych uroczych alei wysadzonych szeregami drzew, na podobieństwo niewolników podtrzymujących ogromne parasole, dla czuwania nad ciągłym chłodem przechodniów. Wszystkiego tego tu nieodstaje i smutno wyznaczyć, że na cokolwiek spojrzysz jest proste i bez wdzięku. Lecz z drugiej strony napotkasz tu poczciwe i wesole postacie, dowód oczywisty, że szczęście nie polega na wyszukanych tylko rozkoszach; a nawet znajdziesz kwiaty przed domami, a na progu mieszkań czerstwe i piękne dzieci, liczniejsze niż kwiaty. Tu mimowolny przyjdą ci na myśl wspomnienia Edenu, obrazu nieba, słodkiego pół pokoju, który rodzi się zawsze na fonie skupienia i samotności.

Kilka długich ulic, obszerny plac, niskie domy, składają całą wieś. Plac podobny do kobierca o tle płowem, rozciąga się przed pięknym kościołem, którego wieża w górę krzyż wznosząca, jak żołnierz swój sztandar, gubi się w o-
błokach.

W cieniu kościoła, ukryta od spojrzeń wszystkich, znajduje się oaza tego nieurodzajnego miejsca. Drzwi artystycznie rzeźbione — w murze — prowadzą na obszerny dziedzińiec, poprzeczający szanownym przybytkiem, kadlicę św. Anny, pałtronki tego miejsca. We wnętrzu tej kaplicy, napełnionem wonią religijną, hodują się i kwitną stuletnie cyprysy melancholicznej zieleni; dalej rozkoszny kwiat rajju o deliktnej todydze, która szybko wzrasta i za lada wiatru powiewem nad miarę utracą woi i liście, albowiem wie o swej przemijającej trwałości, i wreszcie drzewo pomarańczowe, ów pan wielki, to dziecko szczególnie upodobania gruntu andaluzyjskiego, darzącego go zyciem tak przyjemnem i tak długiem. Winna latości rozpostarte na tyczkach przy murze kończy łożo obrazu. Równie ja: dziecko potrzebuje ona pomocy człowieka, by wzrosnąć i wspiąć się do góry; lecz nie jest niewdzięczna dla swego dobroczyńcy, nie skupi mu swych owoców, a sama zrzeka się wszystkiego, nawet tych podpór, które zdaje się otaczać swemi ramionami i ocieniać z miłością szerokimi gałęziami. Któż z rozczuleniem nie patrzy na zachwycający wdzięk szczerpu winnego? Zresztą zauważyć należy, że każda roślinna ma swe właściwości, swe ściśle odcienie, które rodzą w duszy tysiące najrozmaitszych wrażeń; cyprys zdolny jest natychmiast nas szcankiem, kwiaty rajskie czułością, drzewo pomarańczowe podziwem. (d. c. n.)

OGŁOSZENIE.

ZAKŁAD TAPICERSKI W. BURYANA

został przeniesiony od dnia 20 Lipca z II-giej Alei Nr. 19 pod Nr. 38 gdzie Redakcja Gońca Częstochowskiego.

Gotowe otomany, szeslały, sofy a także przyjmuje obustaluki na meble w różnych fasonach, zakładanie firanek krajanie pok.owcy i pakowanie mebli ceny niskie. Polecając się nadal taskawom względem Szanownej Klienteli.

Pozostaje z poważaniem. **BURYAN**

0589

Pracownia Ubiorów Męzkich

0539 **J. URBANA**

została przeniesiona z dn. 19 lipca r. b. na ulicę Teatralną № 27 I-e piętro od frontu w domu p. Winiarskiego.

SZKOŁA PRYWATNA F. GORCZYKOWSKIEGO

Częstochowa, ul. Dojazd N-r. 19. Przygotowuje do szkół średnich i udziela korepetycji.

Kancelaria szkoły Komer-cyjnej

K. ANDRZEJCZKA podaje do wiadomości że egzaminy i poprawki rozpoczną się 16/29 Sierpnia, o rozpoczęciu zaś lekcji wyjdą osobne ogłoszenia. 0599

MEBLE

stoły krzesła szafy łóżka kredensy lustra lodownice bursy pudły i podręczne łożka żelazne polecenia zakładu Głównego Aleja I Nr. 12 876

Do wynajęcia lokal po piwarń może być na prywatne. Ul. Kamentna N-r. 9. 873

Franciszek Oczkowski

w Nowo-Radomsku.

Fabryka Wszelkich Maszyn Rolniczych

oraz skład pierwszorzędných fabryk krajowych i zagranicznych Młocarnie do prostej stomy najnowszej konstrukcji w komplecie od rb. 240

— ZA GOTÓWKĘ I NA RATY. —

0688

PRACOWNIA ARMATUR

M. CIURZYŃSKIEGO

ul. Warszawska № 113, — Telefon № 277 w CZĘSTOCHOWIE.

Wyrabia Krany — Wentyle — słuzi i pływaki do rezerwoarków i t. d. i takowy towar gotowy posiada na składzie.

0614-50-3

Główny skład

orkiestronów i pianin ciężarowych, — sprężynowych i elektrycznych. —

DOM HANDLOWY

ZDZISŁAW RYLSKI CZĘSTOCHOWA ALEJA II NR 20 TELEFON 93

WYSTAWA RZEM. PRZEM. 1912 R.

I-e WYKŁADY KULINARNE ZA POMOCĄ SAMOUCZKA.

Kompletny kurs do samodzielnej nauki. Kuchnia mięsna i postna. około 1000 przepisów potraw, napojów, ciast kompotów, konfitur, deserów, pastetów i t. p. 300 stronich ozdabnego druki. Cena z przesyłką za załączeniem pocztowym rb. 2 k. 60. RABY, jak prowadzić wzorowo gospodarstwo domowe, przepisy na oszczędne i pożywne, obiady, wraz z dodatkami, jak należy krajać mięsa, uplekać stoly i ubierać półmiski, około 100 str. z ilustracjami. Cena rb. 1 k. 20. Oba wydawnictwa razem rb. 3 k. 35 (można nadsył. markami) Z zamówieniami należy zwracać się jedynie do J. A. PETERSA, Petersburg, Petersburskaja stor. Bolszoi prosp. 56 g

Pierwsza chrześcijańska OWOCARNIA

w Częstochowie Poleca: Owoce krajowe i zagraniczne wielki wybór karmelków i czekolad i t. d. III-a Aleja № 50, Filja Teatralna II róg Alei, dom Kasy Pożyczk. Oszczędn. 861 — W. DUKACZEWSKI.

ZARZĄD SZCZOTYBRANSKI

II-ga Aleja Nr. 32 został przeniesiony w ulicę Teatralną № 19 II-gi w Częstochowie, tek, pedził i t. d. oraz przyjmujemy zamówienia hurtowe i detaliczne. 0581-12-5 K. SUWALSKI.

DO SPRZEDANIA.

30 7 i 4 włokowe majątki; dochodowe domy, ziemie i place przy bieżącej wodzie zdadne pod fabryki; składy apteczne browary, tartaki i t. p. ZAMIANA Dochodowy dom na folwark. POSZUKUJE Agronoma rządcy, polowogo i lokalni. 2) Wspólników do przemysłowo-handlowych interesów PRZYJMUJE Przedstawicielstwa handlowo-przemysłowe. CZĘSTOCHOWSKIE KAUCJONOWANE BIURO KOMISOWE S. BZOWSKI i J. DRESZER II-ga Aleja № 33, telefon № 179.

POKOST C. Ch. Szmida w Rydze

oraz wszelkiego rodzaju **Farby i Gips** Poleca: Skład Materiałów Aptecznych i Farb " WACŁAWA ORŁA w Częstochowie, III Aleja 46.

Biuro Techniczno-Handlowe **B. Wiśniewski i S-ka** II-ga Aleja № 32, Telefon № 385.

Poleca ze składu po cenach fabrycznych: **Węże gumowe petersb. fabryki „Treugolnik”** **Węże parciane, węże metalowe, Pompy.**